

HULPKRACHTEN

De onmogelijkheid om in het kader der sociale voorzieningen langs curatieve weg tot doeltreffende gebitsanering van het Nederlandse volk te komen, treedt voortdurend duidelijker aan het licht. Het ziet er niet naar uit dat de discrepantie tussen vraag naar tandheelkundige hulp en het aanbod van tot het verstrekken van deze hulp volledig bevoegden binnen afzienbare tijd zodanig zal afnemen, dat van een duidelijk soelaas zal kunnen worden gesproken.

Terwijl in beginsel de tandarts van heden meer dan ooit hulpmiddelen ten dienste staan om het kauworgaan van zijn patiënten op redelijke wijze tot in lengte van jaren in stand te houden, komen thans door het tekort aan mankracht veel patiënten niet eens meer voor elementaire hulp in aanmerking.

Dat zulks een voor de tandheelkunde betreurenswaardige ontwikkeling is, behoeft geen nadere uitleg. Het leidt bovendien tot een lang niet altijd verdiende en in elk geval eenzijdige kritiek op het beroep en zijn beoefenaren.

Immers, de kern van het probleem is gelegen in de over het algemeen geringe en bovendien meestal nog verkeerd gerichte belangstelling van de behandelingsbehoefigen voor het belang van hun kauworgaan. Gering omdat zij ondanks ruime voorlichting niets nalaten om hun gebit en dat van hun kinderen door onmatig gebruik van zoete genotmiddelen te gronde te richten, zonder daar ook maar een enigszins efficiënte eigenverzorging tegenover te stellen. Verkeerd gericht omdat zij de tandarts veelal slechts beschouwen als de „reparateur” van de door deze onachtzaamheid ontstane schade.

Men beseft over het algemeen volstrekt onvoldoende dat deze schade veel meer inhoudt dan met restauratieve middelen kan worden goedgeemaakt. Men ziet niet in hoe dikwijls de combinatie van slechte voedingsgewoonten en ontoereikende mondhygiëne aanleiding geeft tot een veel ernstiger vorm van gebitsverval dan alleen door tandbederf wordt teweeggebracht, m.a.w. hoezeer ook de steunweefsels van het gebit in de aantasting zijn betrokken. Het is juist dit samenstel van aanvalskrachten, dat de doelmatige curatieve bestrijding van gebitsverval zoveel moeilijkheden berokkent. Vandaar dat de roep om preventie, die dus tevens een heropvoeding van het Nederlandse volk nodig zou maken, met de dag luider wordt.

De erkenning dat aan preventieve maatregelen de grootst mogelijke voorrang toekomt is juist, maar zij neemt de nood van het ogenblik ten aanzien van de curatieve mogelijkheden niet weg. Gezien de gerechtvaardigde verwachting dat de aanwas van het aantal tandartsen in de komende decennia niet groot genoeg zal zijn om in curatieve behoefte te voorzien, is het niet meer dan redelijk dat de overheid in overleg met tandheelkundige beroepsorganisaties naar nevenoplossingen zoekt. Men denkt daarbij al jaren aan vrouwelijke hulpkrachten. De vraag is alleen wélke!

Is men meer gebaat bij de zgn. *mondhygiënistes*, wier werkzaamheden geheel op preventief en educatief terrein liggen, of is meer heil te verwachten van de *schooltandverzorgsters*, wier taak in de eerste plaats van curatieve aard is, zij het dat haar beperkte bevoegdheden worden toegedacht? Er bestaat tussen beide soorten een tamelijk diepgaand, ja zelfs principieel verschil. De keuze ligt klaarblijkelijk niet voor de hand, getuige ook het feit dat ten deze ook in beroepskring geenszins van een communis opinio kan worden gesproken.

Terwijl de professie de schooltandverzorgster in meerderheid afwijst, nemen vrij wat beroepsgenoten, wier gezag evenmin in twijfel kan worden getrokken, een tegenovergesteld standpunt in. De jongste rede van Prof. SCHEFFER heeft deze choc des opinions opnieuw duidelijk in het licht gesteld.

Het is dus niet zo verwonderlijk dat in bevoegde kringen nog altijd een zekere aarzeling bestaat uitvoering te geven aan het principiële besluit dat enige tijd geleden ten gunste van de mondhygiënistes is uitgevallen.

Op grond van de overtuiging dat de nood acuut is en dat in de eerste plaats in professionele kring klaarheid dient te worden geschapen, heeft collega Dr. Ch. F. L. NORD in overleg met de Redactie het initiatief genomen tot een opiniepeiling bij een aantal vooraanstaande collega's. Naar aanleiding van de rectorale rede van Prof. SCHEFFER heeft hij hun een aantal vragen voorgelegd, die het merendeel van hen stipt heeft beantwoord. Elders in deze aflevering kan de lezer een opsomming van vragen en antwoorden aantreffen, benevens een aanvullende beschouwing van de initiatiefnemer. De Redactie hoopt dat dit „vraaggesprek” een bijdrage zal leveren tot een beter begrip voor deze voor menigeen nog wat onduidelijke zaak.